

Do konca leta mora približno 250.000 Slovencev delnice prenesti na trgovalne račune, kar ne bo brezplačno

Imetnike vrednostnih papirjev čakajo novi stroški

Časi, ko je bilo vodenje računov z našimi vrednostnimi papirji brezplačno, so očitno mimo. Kdor še ima delnice na brezplačnem računu Centralne klirinško depotne družbe (KDD), jih bo moral - če jih bo želel obdržati - do konca leta prenesti na trgovalni račun borznoposredniških hiš ali bank. A brez stroškov ne bo šlo. Približno četrta milijona Slovencev, ki imajo pri KDD še vedno svoje vrednostne papirje, bo moralo plačati tako za njihov prenos z registrskega računa na trgovalni račun kot za vodenje slednjega. Tarife so različne, zato jih bo treba preveriti. Z odločitvami pa tudi ni treba hiteti, saj je časa še do konca leta.

SLOVENIJA ▶ V času lastninskega preoblikovanja so številni Slovenci v zameno za certifikate dobili delnice. Te so bile naložene na registrskih računih, ki jih je samodejno odprla in brezplačno vodila KDD.

Lanskega oktobra pa so poslanci sprejeli zakon, ki ukinja registrske račune pri KDD. Imetnikom delnic tako do konca leta preostanejo tri poti: da vrednostne papirje prenesejo na trgovalni račun katere od bank ali borzno posredniških hiš, ki so članice KDD, da delnice preprosto opustijo ali pa ne naredijo ničesar od tega; v tem primeru bo KDD njihove vrednostne papirje položila na račun pristojnega sodišča.

Nič ne bo brezplačno

Pri nobeni od poti pa ne bo šlo brez stroškov. "Prenos registrskih računov pomeni, da bo imetništvo le-teh v prihodnosti povezano z določenimi stroški za imetnika," opozarjajo tudi v

KDD.

Kdor delnic po novem ne bi želel več imeti in bi jih želel preprosto opustiti, mora to sporočiti KDD na obrazcu z notarsko overjenim podpisom. Opustitev pomeni, da se bo imetnik trajno in nepreklicno odpovedal svojim delnicam in da za to tudi ne bo dobil nobenega nadomestila.

Če imetnik delnic glede registrskega računa ne bo storil ničesar, bo KDD njegove delnice položila na račun pristojnega sodišča. Vendar to še ne pomeni, da se bo imetnik zato izognil stroškom. V petih letih bo lastnik delnice sicer lahko dvignil, a le izjemoma brezplačno, torej le, če vrednost njihovih delnic na registrskem računu ne bo presegla 100 evrov. Za vse ostale pa bo letna sodna taksa znašala 15 odstotkov položene vrednosti. Če lastnik sodno položenih delnic ne bo dvignil pet let, bodo pripadle državi.

Največ vprašanj se pleče glede tega, kolikšna bo cena prenosa vrednostnih papir-

jev na trgovalni račun in koliko bodo znašali letni stroški tega računa. V KDD sicer pravijo, da prenosa delnic ne bodo zaračunavali, bo pa za opravila, povezana z ukinitvijo registrskih računov in prenosom delnic, treba plačati tistemu, pri katerem bo imetnik odprl trgovalni račun, zato bo moral vsak preveriti različne ponudbe. Takih članov KDD, pri katerih je to mogoče opraviti, je 14 (objavljeni so na spletni strani KDD), stroški prenosa pa se razlikujejo.

V Altu Invest, denimo, za vzpostavitev poslovnega razmerja in prenos delnic iz registra KDD skupni enkratni strošek znaša 17 evrov. Letni strošek vodenja računa po črki zakona ne sme presegati pol odstotka povprečne vrednosti delnic na računu. V Alta Invest tako pravijo, da "nadomestilo za vzdrževanje evidence podatkov vlagatelja, ki ima odprt elektronski trgovalni račun, znaša 6,5 evra, letno nadomestilo za vzdrževanje evidence stanj in transakcij pa 17 evrov. Odvisno od števila opravljenih poslov, posamezni stranki priznamo tudi do 60-odstotni popust. Najnižji možni letni strošek bi torej znašal 13,3 evra".

Ni kaprica, pač pa zakon

V borzno posredniški hiši Ilirika bodo imetnikom pri prenosu vrednostnih papirjev pomagali tudi tako, da bodo odprli nekaj novih poslovalnic na Primorskem (poleg Nove Gorice, kjer že delujejo, v Postojni še 15.

junija, v Kopru 25. junija, v Ilirski Bistrici 10. oktobra, odpreti jo bodo skušali tudi v Idriji), kjer bodo nudili vse informacije.

"Časa je dovolj, tako da ni treba hiteti," pravi predsednik uprave Ilirike **Igor Štemberger**. "Vrednostne papirje bo z registrskega na trgovalni račun najboljše prenesti avgusta, po počitnicah. Decembra ne priporočamo, ker bo takrat najbrž gneča," dodaja Štemberger.

Kljub temu je prav, da se imetniki delnic odločijo za ta korak, meni Štemberger. "To ni kaprica borznoposredniških hiš, pač pa prenos zahteva zakon. Po 1. januarju 2017 bo KDD neprenesene delnice deponiral pri sodišču, kar bo tistim, ki jih bodo želeli znova pridobiti v last, gotovo prineslo še dodatne stroške."

Seveda se mnogi imetniki delnic, ki imajo v lasti le nekaj vrednostnih papirjev, sprašujejo, ali se jim prenos sploh splača. Takšnih, ki imajo na registrskih računih manj kot 50 evrov vredne delnice, je po ocenah finančnega ministra namreč približno 82.000.

Ilirika bo, denimo, septembra ponudila tudi storitev, s katero se bo prenos splačal tudi malim delničarjem, ki imajo v lasti le nekaj delnic, je zagotovil Štemberger.

V Altu Invest pa pravijo, da je ena od ključnih stvari, ki jo mora posameznik vedeti, koliko znaša vrednost njegovega portfelja in ali ta presega stroške: "Pri tem pa mora posameznik upošteva-

ti tudi pričakovane dividende. Glede na pričakovano dividendno donosnost največjih slovenskih borznih podjetij lahko posameznik z 1000 evri delnic letos pričakuje tudi do 100 evrov bruto dividend."

TINA M. VALENCIČ

82.000 250.000

je takih imetnikov, ki imajo na registrskih računih delnice, vredne manj kot 50 evrov

Slovencev mora delnice do konca leta z registrskih prenesti na trgovalne račune.

Ne mudi se!

Tudi **Kristjan Verbič** iz **Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD)** opozarja, da je časa za odločitve še dovolj in da imetnikom delnic s prenosi ni treba hiteti. "Imetniki delnic naj ne nasedajo pritiskom finančnih institucij. Poleg stroškov za odpiranje in vodenje trgovalnih računov ponekod že odpirajo nove postavke in s tem skušajo obiti zakonske določbe," pravi Verbič. Če je **VZMD** namreč v zakon uspela vnesti amandmaje z nekaterimi ugodnejšimi rešitvami za delničarje, denimo s podaljšanjem roka do konca leta, z instrumentom sodnega depozita, ki je do vrednosti 100 evrov delnic brezplačen, utegnejo v tem času poiskati še katero ugodnejšo rešitev za imetnike delnic, dodaja Verbič.

Igor Štemberger: "Po 1. januarju 2017 bo KDD neprenesene delnice deponiral pri sodišču, kar bo tistim, ki jih bodo želeli znova pridobiti v last, gotovo prineslo še dodatne stroške."

Kristjan Verbič: "Imetniki delnic naj ne nasedajo pritiskom finančnih institucij. Poleg stroškov za odpiranje in vodenje trgovalnih računov ponekod že odpirajo nove postavke in s tem skušajo obiti zakonske določbe."